

DOMOLJUB

Izbija vsak četrtek. Cena mu je 2 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Svaki in dopis se pošilja: Uredništvo „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inšerati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 30.

V Ljubljani, dne 29. julija 1915.

Leto XXVIII.

Naš patriotizem.

Vozil sem se z železnico. Sedel je v vozu tudi višji oficir. Razgovarjal se je z nekim uradnikom. Govorila sta o patriotizmu avstrijskih narodov.

Zelo me je zbolelo, a moral sem molčati, ker sta govorila vendar le med seboj. Ko bi bil smel odkrito govoriti, bi bil povedal neznanemu mi uradniku to-le:

Kdor hoče soditi kak narod, kako ljudstvo, mora poznati njegovo dušo. To se pravi: poznati mora dodobra ljudstvo, kako misli, čuti in kako kaže svoje misli in čute. Da mora predvsem znati tudi njegov jezik, o tem še besede ni treba. Dostikrat se primeri, da kdo ne pozna ne ljudskega jezika, kam le ljudstvo samo, in ker ga ne ume, ga soči in obsoja. Še za izdajavca bi kmalu imel našega človeka, ko mu ta na tuja vprašanja ne ve dati pravega odgovora. Pride vojak in po karti praša za kraj, ki mu živ krst ne pravi tako, kakor je na karti zapisano. Kakopa da se ne moreta sporazumeti in naj še tako nabata. A kmet res ne more za to, da so mu domača imena tako premenili.

Sedaj pa patriotizem. Če boste kmetu pravili, kako mora biti »patriotičen«, bo seveda samo gledal. Kaj naj kmet ve, kaj hočejo te tuje besede: patriotizem, patriotično! Govorite ljudstvu tako, da bo vas umelo! Pa pride kdo in govori in govori: patriotizem, patriotizem, patriotizem. Ko mu pa ljudje nič ne pritrjujejo, ker ga prav nič ne razumejo, gre in pravi, da to ljudstvo ni patriotično. Povejte našemu ljudstvu, da je patriotičen tisti, ki

je za vero, dom, cesarja, pa boste videli, kdo je patriotičen, ali vi, ali ljudstvo!

A sam jezik vsega ne da. Treba je poznati tudi ljudsko srce. Kdor tega ne pozna, naj ne sodi našega ljudstva! Tujec ali kdo iz mesta gleda na primer, kako se naš kmečki sin poslavlja od doma. Mati ga pokriža na čelo in pravi: Boga se boji! oče pristavi; pa pameten bodi! pa je vse. Tujec bi dejal: To ljudstvo nima nič srca. Kajpada! nič srca! Kakor da je samo tisto gosposko poljubljanje ljubezen! O ko bi mogli videti materi in očetu v srce, tedaj bi videli, kako je polno velike ljubezni, ki jo pa skriva in ne kaže ljudem. Našim materam in očetom se zdi zadosti, da žive za sina, da nanj mislijo, se zanj trudijo in zanj molijo, ne vedo pa, čemu še veliko besedi in kanzanja! Prav tako ljubijo naši ljudje svoj dom, s tiho, a močno ljubeznijo. Zopet nič velikih besedi. Toda ali jih niste opazovali sedaj, ko so morali nekateri zapustiti dom in domačo zemljo! Ali niste videli, kako so se molče, a z neizrekljivo bolečino takorekoč odtrgali od te zemlje? In zapustili so jo, ko so jo morali. A kjer niso morali, jih še lahko vidite, kako delajo na polju in v rebrih, čeznje pa lete granate in razbijaajo skale ter se zasajajo v prst.

In vidite, tak je tudi našega ljudstva patriotizem. Če hočete veliko besedi, boste naše ljudstvo težko pripravili do tega. Tudi »živio!« ne vpije rado in ne izobeša rado zastav. Vse to se mu zdi samo kazanje. Cesarja in Avstrijo ljubi, kakor ljubi svoj dom, kakor ljubi svoje otroke, z veliko in močno, a tiho ljubeznijo. Nerado zakliče za govornikom: živio cesar! rajši umrje v krvavem boju za cesarja in Avstrijo. Ali nič ne vidite naših fantov in mož, kako krvave, kako umirajo ob Dnje-

stru kako s svojimi prsi branijo Avstrijo? Ali vam nič ni dejanje, nič kri, nič življenje, ali res hočete samo besedi?

To in še več bi bil povedal tujemu uradniku. Sploh se mi zdi največja napaka takih mož, da tako malo poznajo ljudstvo, da vodijo in sodijo le od zgoraj. Odtod krive sodbe in slabe vodbe! So pa seveda še drugi vzroki. Da komu, ki je zapravlil Boga in vero, tudi za zvestobo in dolžnosti do domovine ni veliko, to je povsod take, ne le pri nas. Taki Nemci so Vsenemci, taki Slovani pa Vseslovani! A s temi ljudmi vendar slovensko ljudstvo nima nič opravka, kakor ne z nemškimi izdajalci nemško ljudstvo. Še nekaj! Nekateri nas dolže, da nismo patriotični, ker ne maramo, da bi pri nas zavlada-lo nemštvo. A mi pravimo le to: naša prisega je za vero, dom, cesarja, ne pa za nemštvo. Naš dom je Avstrija, v Avstriji smo pa mi Slovenci, kakor so Nemci Nemci! Enaka pravica za vse, ali ne?

V nekem kraju so se čule pritožbe, da ljudstvo ni postrežljivo nasproti vojaštvu in da tudi župnik ni patriotičen. Ker poznam župnika in ljudstvo, se mi je čudno zdelo, odkod take pritožbe? In našel sem zopet isto: nespozumljenje in krivo umevanje patriotizma. Župnik je oznanil sveto mašo za zmago in povabil ljudstvo, naj bi se je pridno udeležilo in molilo za cesarja in domovino ter za srečen mir. V ta namen je tudi maševal. Po maši je šel izpred oltarja. Ni pa pomislil, da bodo na koru zapeli še cesarsko pesem, in tako med cesarsko pesmijo ni ostal pri oltarju. Zato so rekli, da je nepatriotičen, češ, da je šel nalašč prej od oltarja. Ali ni taka sodba krivična? Ljudi vabi v cerkev, opominja jih, naj go-reče molijo za cesarja, sam moli, pa

— nepatriotičen? Še bolj čudno je pa tisto z vojniki. Pokazalo se je, da so bila nekje drugje dekleta bolj prijazna z vojniki. Že mogoče, a kaj ima to opraviti s patriotizmom? Tisto je pa že res, da damo za domovino kri in življenje, poštenja naših deklet se pa tudi vojak dotakniti ne sme!

Ali ni tako, slovenski možje? Vse za vero, dom, cesarja! To je naš patriotizem! A puste naj se nam naš jezik, naša šega, naše poštenje! To je naša moška beseda, in od nikogar se ne bomo dali premagati, da bi šel pogumneje v boj za Avstrijo kakor mi!

Krmila.

Dne 21. julija je odločila vlada, kako se sme porabljati žito in moka za krmo. V tej določbi je dovoljeno, da se za krmo rabi zadnje žito, oves, koruza in ječmen, ki se seveda smejo tudi v mlinih dati zdrobiti po nastopnih pogojih:

Zadnje žito se sme rabiti brez pridrška za živinsko krmo, toda več nego 5% vsega žita, kar se ga je namlatilo, ne sme priti med zadnje žito.

Določba, da se sme na dan za 1 konja porabiti povprek 1 kg ovsa, ki je veljala doslej, ohrani svojo veljavo tudi nadalje.

Koruza, kar se je pridobi po novi žetvi, se sme vsa pokrmiti.

Ječmena sme vsak poljedelec potem, ko je odbil od pridelane množine to, kar potrebuje za setev, ohraniti za živinsko krmo kvečjemu eno četrtino.

Nikomur pa ni dovoljeno, da bi smel zadnje žito, oves, koruzo ali ječmen, kolikor ga sam ne porabi za krmo, po svojem prodajati. Kar mu ostane, sme prodati edino-le vojnemu žitnemu prometnemu zavodu, ki bo imel v vsaki deželi svojo podružnico in v posameznih krajih svoje nakupovalce.

Važno je tudi vedeti, kaj bo z otrobi. Določeno je, da sme vsak poljedelec otrobi tistega žita, katero sme pridržati za rabo svoje družine in svojih delavcev, po svoji volji porabiti za krmo.

Od tistega žita, ki ga prodajo poljedelci vojnemu žitnemu prometnemu zavodu, se jim vrne polovica otrobi, ki pripadajo žitu po določenih za mletev. Vsak, kdor prodaja žito, dobi od tistega, kateri v imenu omenjenega zavoda kupuje, poseben listek, na katerem je zapisana množina otrobi, ki mu gre. Tudi tukaj velja določba, da ne sme nihče otrobi prodajati drugam, nego vojnemu žitnemu prometnemu zavodu. Ta zavod oddaja zadnje žito, oves, koruzo in ječmen, kakor tudi otrobi za krmo po določenih poljedelškega ministra in sicer navadno tako, da se posamnikom, kateri teh krmil potrebujejo, nakažejo pri določenih mlinih, ali pa se oddajo tudi za prodaj osebam, ki jih vojni žitni prometni zavod zato pooblasti. Kdor bi imel neopravičeno kako zalogo otrobi, se mu državi v korist siloma vzame. Prestopki teh določil se silno strogo kaznujejo. Denarna kazen more znašati 2000 do 5000 kron in zapor do 6 mesecev.

Važno delo imajo pri tem deželni odbori, kmetijske družbe in druge kmetijsko-strokovne družbe (n. pr. zadružne ali gospodarske zveze), katere dajejo poljedelškemu ministru potrebne nasvete o potrebah posamnih dežel. To bo treba zlasti pri nas skrbeti, da naša, tako lepo se razvijajoča prešičereja ne bo trpela škode vsled pomanjkanja za mlade živali potrebnih krmil.

Velikega pomena so tudi pravice, ki jih ima poljedelski minister glede na množino ječmena in otrobi, katere se prepuste poljedelcem za krmo. Kakor smo že rekli, sme poljedelec odbivši semensko množino, samo eno četrtino pridelanega ječmena ohraniti za živinsko krmo. Če deželna vlada predlaga, pa sme poljedelski minister za posamezne dežele ali pokrajine dovoliti, da smejo poljedelci pridržati več ječmena za živinsko krmo. Pri tem morajo dokazati, da je ječmena v dotični deželi ali pokrajini premalo, in da se ga za živinorejo nujno več potrebuje.

Podobno velja tudi za otrobi. Če deželna vlada predlaga, more poljedelski minister za posamezne dežele ali pokrajine, kjer se žita malo pridelava, določiti, da dobe poljedelci od tistega žita, ki so ga vojnemu žitnemu zavodu prodali, več nego polovico otrobi.

Povedali smo že prej, da gre poljedelcu redno samo polovica.

Nujno opozarjamo na vse naše kmečke bralce, naj o pravem času poskrbe, da naša domovina pri tem ne bo oškodovana. Tam, kjer je za živinorejo in prešičerejo popolnoma gotovo, da se ne bo rabilo več ječmena in otrobi, nego bi jih imeli pravico obdržati ali od žitnega prometnega zavoda nazaj dobiti, naj se sami ali še bolje potom zadrug ali kmetijskih društev ali kmetijskih podružnic obrnejo na deželno vlado s prošnjo, naj izposluje za njihove kraje od poljedelškega ministra potrebno dovoljenje za večjo množino. Obenem naj se pa tudi obrnejo na Zadružno zvezo, oziroma na Kmetijsko družbo, da naj njihovo prošnjo podpirata.

Določbe, ki smo jih navedli, so že od 21. julija, ko so bile razglašene, v veljavi. Samo glede na otrobi stopijo v veljavo šele dne 15. avgusta.

Razdejanje na Sv. Gori pri Gorici.

Poročali smo že, da so Italijani z zažigalnimi granatami obstreljevali tudi slovečno božjepotno cerkev na Sveti Gori pri Gorici ter svetišče in samostan opustošili, izpremenili deloma v razvaline. Očividec, ki si je ogledal pogorišče in razdrtije na vrhu griča, piše med drugim:

»Prišel sem gledati razdejanje na lastne oči. To ni več samostan, to je groblja, to so razvaline. Strehe in podstrešja ni več; ni več drugega nadstropja; razbito je prvo nadstropje in podrtija gre na mnogih straneh globoko do tal. Le goli zidovi štrle proti nebu, med njimi pa tramovi, razbita ok-

na, sobna oprava, vse pomešano s stenskim ometom, z opeko, gruščem ter kamenjem. Stene na južni strani kažejo ogromne luknje. Tu so udarjale granate ter provzročale odprtine in razpoke v zidovih. Kjer so kaka vrata, so več ali manj odprta. Prostori v pritličju, kjer so bila v samostanu drugače prenočišča za romarje, niso deloma nič drugega kot podrtija. Pogledimo v cerkev! Streha srednje ladje je razbita. Neizmerna groblja je po tleh; tramovi, deske, opeka, kamenje, omet, vse drugo z drugim pomešano. Skozi razbito in padlo streho je lil dež na tla. Pri obhajilnem oltarju sredi cerkve vse polno grušča, ki pokriva oltarno mizo in prostor krog oltarja. Tabernakelj zganjen in odprt; vrata k oltarju porušena. Ogromna sovražna granata je priletela ravno v streho nad klopmi pred prezbiterijem in vrgla ob tla vse, kar je dosegla; klopi spodaj deloma razbite, deloma pokrite z gruščem. Slika, ki nam je gori visoko predstavljala prikazen blažene Device Marije, je zrušena. Samo pastirico Uršulo vidiš še, ki kleči in gleda naprej, od koder ji prihajajo besede nasproti: Idi, reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida in me milosti prosí...

Druga ogromna granata je priletela v južnozapadni kot cerkve. Vse je porušeno: hodnik iz cerkve na kor, oratorij, orgle.

Zopet druga granata je predrta steno, na kateri se nahaja velika slika sv. Treh kraljev, ki prinašajo darove božjemu Detetu. Slika je predrta; njej nasproti na drugi strani se nahajajoča velika slika rojstva Gospodovega je prepolna večjih in manjših lukenj, ki so jih provzročili različni drobi granat. Mirno pa sta še ostala nad svojimi oltarji kipa sv. Frančiška As. in sv. Antona Pad. Neпоškodovan je bil tudi kip prebl. Device Marije ob vходу v zakristijo. Z lilijo v roki kraljuje še vedno na svojem mestu; tu gleda polna miline na nas, kot bi hotela reči: »Zaupajte, Gospod vas ne zapusti!«

Prezbiterij z glavnim oltarjem je popolnoma nepoškodovan. Samo na mestu, kjer je drugače stala milostna podoba Matere božje, vidiš od vrha navzdol raztrgano sliko blaž. Device Marije, ki je drugače prejšnjo zakrivala. Kos granate ali kak kamen od nje zagnan, je z vso silo priletel na to mesto in uničil, kar je mogel doseči. Milostne podobe pa ni dosegel več, ker se že davno nahaja na varnem prostoru pri oo. frančiškanih v Ljubljani.

Kapelica sv. Mihaela, kjer je grob kardinala Missie, je nepoškodovana.

Pročelje je izvzemši gornjega roba na desni strani popolnoma celo. Še vedno kraljuje prebl. D. Marija na svojem mestu nad glavnimi vrati. Zvonik ima sredi svoje zapadne strani ogromno rano. Zidovje je krog nje kar vzbočeno. Zvonovi stoje popolnoma nepremakljivo, ker so se iz svojih tečajev zleknili. Morda še ena granata naperjena zlobno proti zvoniku — in zvonika več ne bo.

Teško bo gotovo vsakemu, ki bo čital in se hkrati spominjal tistih dni, ko je hodil na božjo pot na Sv. Goro, da bi se tam gori priporočal prebl. Devici Mariji in iskal pri Njej zavetja in milostne pomoči.

Skrbimo z molitvijo za to, da Bog in Marija odvrneta od nas tolovajskega sovražnika in uničita vse njegove nakane.

Pregled po svetu.

Galicija je dobila novega namestnika v osebi generala infanterije Hermana pl. Colarda. V cesarjevem lastnotočnem pismu na Korytowskega je rečeno: »Z ozirom na moj Vam naznanjeni sklep postaviti vpoštevanje po vojni povzročene izredne razmere na čelo politične uprave moje kraljevine Galicije vojaško osebnost kot namestnika, se podali prošnjo za odpust iz službe. Tej Vaši prošnji milostno ustrezam ter se hkrati toplo spominjam Vaših zaslug kakor v prejšnjem delokrogu, tako pozneje na Vašem zadnjem mestu.« Korytowski je bil svoj čas prezident galiskega finančnega ravnateljstva, ministrski predsednik Beck ga je napravil za finančnega ministra v svojem prejem koalicijskem kabinetu. Ko je to padlo, je Korytowski odstopil in ga je ministrski predsednik grof Stürgkh po odstopu namestnika Bobrznyskega postavil za galiskega namestnika.

Avstrijski veleizdajalec — italijanski minister. Nekdanji Bürzel, sedanjí nedavno imenovani minister za neodrešene Italijane, je bil rojen v Trstu. Komaj 18 let star, je sedel celo leto v preiskovalnem zaporu zaradi veleizdaje. Pozneje se je naselil kot časnikar v Italiji, kjer je postal veliki irredentovec.

Nova napoved vojske. Iz Pariza prihajajo poročila, ki zatrjujejo, da bodo sovražnosti med Italijo in Turčijo prav kmalu izbruhnile. Italija samo še čaka, da bo njen konzul v Smyrni in tamošnjih 4000 Italijanov na varnem. Mir ob Dardanelah se razlaga s tem, da se čaka na italijansko sodelovanje. V nobeni rimski brzovajki se ne omejuje prihodnje postopanje Salandre na mejah Nemčiji. V Parizu so mnenja, da bo Salandra prepustil Nemčiji, naj ona sama iz nastopa Italije zoper nemško varovanko Turčijo izvaja posledice.

Trosporazum zaukazuje: »Marš kazajle!« Iz Lugana se poroča, da so Srbi na poziv Italije zopet zapustili Drač in imajo sedaj zasedenih le še več točk kven mesta, ki so važne v vojaškem oziru.

Iz Sofije se pa poroča, da je ruski general Kaulbars odpotoval po naročilo ruskega carja v Črno goro ter pojasnil črnogorskemu kralju, da naj Črna gora takoj zapusti Skader, ker je to Italija zahtevala od trosporazuma.

K sporu med Nemčijo in Ameriko. K sporu znano, je Nemčija odgovorila ameriško noto in sicer v pomirje-

valnem zmislu. Predsednik Združenih držav Wilson je imel takoj po svojem prihodu v Washington pogovor z državnim tajnikom Lansingom o odgovoru Zedinjenih držav Nemčiji. Oba sta bila edina v tem, da mora nota Nemčiji jasno poudariti, da bi Zedinjene države ne mogle ostati nedelavne, ako bi se znova izvedel napad na kako neoboroženo ladjo, ki ne izvaja nikakega odpora in če bi pri tem izgubili svoje življenje Američani.

Zoper vojsko. Bivši državni tajnik Združenih držav v Ameriki Bryan je v svojem zadnjem agitacijskem govoru v Washingtonu pozval delavce, naj napravijo konec vojni s tem, da se splošno upro municijskemu delu v Zedinjenih državah.

Novi dolgovi na Angleškem. V poslaniški zbornici je zahteval ministrski predsednik Asquith, naj se dovoli za vojno 150 milijonov funtov šterlingov novega kredita. En funt št. = 24 K.

Bolgarija ostane brezpogojno nevtralna, to se sklepa tudi iz pisanja bolgarskega časopisja, ki je rusko umikanje iz Galicije deloma kar proslavljalo. Brali so se vzklili: »Rusi so jih dobili, kakor so zaslužili. Avstrijsko-nemške zmage bodo morda streznille ruske glave.«

Japonci izkoriščajo sedanjo zaposlenost evropskih držav. V sedanjem vojnem hrupu, ko so vse evropske države čez glavo zaposlene z vojno, delujeta japonski zunanji urad in trgovinsko ministrstvo roko v roki na to, da si Japonska zagotovi politično in gospodarsko gospodstvo v Vzhodni Aziji in Južnem morju. Pod pretvezo, da gre za uničenje nemškega političnega in gospodarskega vpliva v onih območjih, vodi Japonska tih boj proti vsem državam, ki so interesirane na socialno-političnem razvoju na Daljnem Vzhodu.

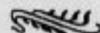
Posredovanje ameriških škofov. Severoameriška škofa v Cincinnati in Milwaukee sta prosila sv. očeta Benedikta XV., naj posreduje, da se prepreči vojska med Ameriko in Nemčijo. Papež je odgovoril, da zaupa modremu vladanju predsednika Wilsona, čigar miroljubnost je splošno znana.

Kako bo ... Tako-le sodbo je izrekel neki v Berlinu živeči diplomat o sedanjí vojski in o balkanskih državah: Ako Dardanele ne padejo ta mesec, sploh ne bodo padle... Dvomljivo je, če ostanejo do konca vojske nevtralne Rumunija, Bolgarija in Grška. Če bodo zahtevale njih koristi, se bodo pričele njih armade premikati. Ključ položaja pa tiči zdaj na Poljskem. Rekel bi, zunanji ministri balkanskih držav se zovejo zdaj nadvojvoda Friderik, generalni polkovnik Conrad, maršal Hindenburg in maršal Mackensen. Nemškoavstrijski poveljniki bodo zdaj odločili na Poljskem usodo vseh balkanskih držav. Po mojem prepričanju bo najvažnejši mesec avgust, trinajsti mesec vojske. Kolikor more soditi človek, prinese odločitev zadnje dejanje svetovne drame. Če bodo Rusi julija in avgusta doživeli take poraze, kakršnih žrtve so bile majnika in junija, bodo

iz vojaških in iz notranjepolitičnih razlogov prisiljeni, da bodo morali prositi za mir. Če pa ne dovede bitka na Poljskem do odločitve, se lahko zavleče vojska do spomladi 1916, a Francija, v kolikor sem poučen, ni sposobna, da prenese drugo pozimsko vojsko.

Če doživi Italija v bodočih tednih take neuspehe, kakor dozda, ne bo hotelo italijansko časopisje več sodelovati. Revolucija v Italiji ne izostane, če po četrletni vojski Cadorna ne more pokazati večjih uspehov.

Zdaj pa je vse drugač ... Anglija si je vojsko vse drugače predstavljala, kakor se zdaj razvija. Mogočni Angleži so mislili, da bodo vojsko »peljali« z zlatimi kroglami, druge države pa naj se vojskujejo s svinčenimi. Zdaj je pa tako prišlo, da tudi zlate krogle ne morejo postaviti dovolj vojaštva in municije na bojišče. Nemški podmorski čolni so dosegli, da Anglija vsak dan za 20 milijonov več izda, nego pa dobi. Zraven tega pa rastejo še vojskine stroški tako, da je joj. Anglija svoje vojaštvo plačuje, zato jo stane vojska vsak dan do 70 milijonov kron. To so številke! Angleški ministri so zdaj izdali ukaz: »Sparajte!« Da bi municije ne bilo treba v Ameriki tako drago plačati, so jo jeli izdelovati v lastnih tovarnah. Težavo jim pa dela delavstvo v premogokopih. Okrog 200 tisoč se jih brani iti na delo. Posledice so lahko nepregledne.

Svetovna vojska.

Ljuta bitka (druga) pri Gorici. — Italijani trajno odbiti. — Boj trajal neprestano 8 dni. — Ogromne izgube Italijanov. — Dalmatinci neugnani. — Vztrajnost naših čet nima para. — Italijanske ladje napadle Gruž — brez posebnih posledic. — Junaški nastop naše mornarice ob italijanski obali. — Naše zavezniške čete prodirajo na vseh severnih bojiščih v rusko ozemlje. — Naši zavzeli rusko-poljsko mesto Radom. — Trdnjavi Putusk in Rošan v ozemlju Varšave padli. — Avstrije in Nemci se bližajo Varšavi. — Zadnje dni (od 14. julija dalje) ujetih do 120.000 Rusov.

ENO LETO.

Danes je uprav eno leto, odkar imamo vojsko. Kdo bi si bil mislil! Leto trpljenja, skrbi, žalosti, pomanjkanja je za nami. Vdani v voljo božjo smo prenašali vse te križe v zavesti, da nam jih je poslala Previdnost božja. Leto bridkosti in gorja nas je tembolj približalo najvišjemu Gospodu; v njegovo pomoč zaupamo tudi v bodoče. Vztrajna molitev nam je naklonila blagoslov božji, ki nas očitno spremlja zlasti od majnika dalje. Kar so si Rusi priborili v desetih mesecih, so sedaj nagloma izgubili v teku dveh mesecev. Naše čete gredo od zmage do zmage. Ni dvoma, da bodo

porazile tudi sovražnika, ki nam hoče po krivici ugrabiti našo ljubljeno slovensko zemljo.

Bog z nami in sreča junaška!

× × ×

Večkrat kot sicer in bolj goreče, kot kdaj, smo molili letos po litanijah vseh svetnikov psalm 69. — O Bog, pridi mi na pomoč; Gospod, hiti mi pomagat. Osramočeni naj bodo in naj se sramujejo, kateri mi strežejo po življenju. Zavrnejo naj se in sram jih bodi, kateri mi hudo žele... Moj pomočnik in moj odrešenik si ti, Gospod, nikar se ne mudi!...

Pomagaj svojim služabnikom, ki v tebe zaupajo, moj Bog. Bodi nam, Gospod, močen stolp pred sovražnikom.

Nič naj ne opravi sovražnik pri nas. In sin krivice naj se ne loti nam škodovati. Gospod, ne ravnaj z nami po naših grehah, in ne vračaj nam po naših hudobijah...

Molitev ni nikoli preslišana, ako je dobra in pravilna. Tudi naše prošnje ob tej hudi vojski niso bile zastonj — to vsakdo uvidi.

Kdo bi bil pred pol letom mislil, da si bomo tako hitro zopet osvojili Przemisl, da bomo v tako kratkem času zopet gospodovali v Lvovu!

Kdo je pričakoval tako zmagonosno prodiranje naših čet na vseh črtah! — Kdo je dal moč našim vrlim in hrabrim bramborcem tam ob Soči, da s tako silo zavračajo brezvestnega Italijana! — Bog je uslišal naše molitve in blagoslovil naše fante in može. Ni bilo brez žrtev, marsikatera družina je hudo prizadeta, a pota božja so neizvedljiva. — Bog je uslišal naše molitve, pa je blagoslovil delo naših rok, naša polja in njive. Z malimi izjemami so prvi poljski pridelki povsod izredno bogati.

Toda poizkušnje še ni konec. Najhujši boji so še v teku. Oko nam predvsem uhaja tja na italijansko bojišče.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Druga strašna bitka pri Gorici.

Od 18. julija naprej traja neprestano trdovratni boj ob dolnji Soči. Italijani hočejo z napetostjo vseh moči prodreti, da bi imeli pokazati vsaj nekaj uspeha in pomiriti razdražene duhove po Italiji. 19. julija je zgodaj jutraj pričela italijanska artiljerija vseh kalibrov obstreljevati rob **Doberdobske gorske planote in goriško obmostje**. Obstreljevanje se je razvilo opoldne do največje ljutosti. Nato se je navalila zelo močna infanterija k napadu na celi rob planote. V **trdovratnih bojih**, ki so trajali tudi čez noč in v katerih je prišlo čestokrat do borbe na nož in na pest, se je **posrečilo našim četam, vreči Italijane**, ki so dospeli tuintam do naših najsprednejših strelskih jarkov, **povsodi nazaj**. Naši možnarji so prisilili pet italijanskih težkih baterij, da so obmolčale. Posamezne sunke protin goriškemu obmostju so bili tudi odbiti.

Naslednji dan, 20. julija, je po močnem, do opoldne trajajočem obstreljevanju sovražne artiljerije italijanska 11. infanterijske divizija s pijanimi četami naskočila od-

sek pri Podgori. Sovražnik je na nekaterih mestih udril v naša kritja, pa je bil zopet pregnan. — Po zopetni artiljerijski pripravi je sledil ob štirih popoldne drug napad, ki so ga naši ob osmih zvečer tudi odbili.

Za **obronke Doberdobske gorske planote** so se ljuti boji nadaljevali vse dni zadnjega tedna. Naši hrabri ogrski domobranci so odbili močan napad na svoje postojanke pri **Zdravščini**. Tudi trije nadaljnji, v trumah izvršeni italijanski napadi so se tu zlomili. Ravnotako so se ponesrečili vsi proti južnovzhodnemu obronku planote pri **Polaču, Redipulji in Vermeljanu** namerjeni sunki, kakor tudi napad na hrib **Kosič** (severno od Tržiča). V svoja kritja se umikajoči sovražnik je imel povsod težke izgube.

Ob robu Doberdobske planote se je 20. julija zvečer (obletnica bitke pri Visu) Italijanom sicer posrečilo, da so vzeli goro sv. Mihaela, vzhodno od Zdravščine. Drugo jutro (v sredo) je pa naš generalni major Boog s poprej neporabljenimi četami ta vrh vzel nazaj. Tudi od Zagraja so Italijani zbežali v krite prostore z velikimi izgubami. Istotako so naši odbili vse sovražne napade na utrdbe pri goriškem mostu. Kljub strašnim žrtvam Italijani niso imeli nikakega uspeha.

Boji na istem mestu. Boji so se odigrali ves teden pred sv. Jakobom na istem prostoru, kajti naše čete, predvsem neupogljivi Dalmatinci, se ne ognejo od svojih postojank. Napadi so bili še večjega obsega, kakor v prvi goriški bitki.

Svojo tretjo armado so Italijani ojačili z znatnimi silami. Zelo so pomnožili tudi svojo artiljerijo in postavili tu v boj večino svojih težkih topov. Močne rezerve imajo še za napadalnim prostorom na razpolago.

Okoliščina, da se jim posreči sedaj tu, sedaj tam vdreti v naše postojanke, splošnega vtisa ne more izpremeniti; kajti še vedno so naši siloviti protinapadi vrgli sovražnika nazaj iz naših prednjih jarkov. Znamenita in zgledna za vse čase bo heroična vztrajnost naših čet v tem morilnem boju.

Vztrajnost naših čet nima para. Dunajsko uradno poročilo v četrtek, dne 23. julija, se je glasilo:

Bitka na Goriškem je tudi včeraj divjala z nezmanjšano ljutostjo. Doberdobska visoka planota se je podnevi nahajala do pomorskega obrežja pod posebno težkim artiljerijskim ognjem. Hrabri branilci so vzdržali in so sijajno odbili vse navale sovražnika.

V odseku gore Kosič do Polazza so se Italijani do večera približali našim postojankam. Ponoči so prvič napadli pri Selcih, potem na celi bojni črti med tem krajem in Vermeljanom. Danes zjutraj so bili krvavo odbiti vsi njih navali. Vrla ogrska črna vojska se je tu zopet junaško izkazala. Več sunkov sovražnika pri Polazzu se je zlomilo že včeraj podnevi.

Vzhodno od Zdravščine so prešle naše čete danes zjutraj k protinapadu in so se polastile vseh svojih prejšnjih postojank. Sovražnik se tu umika. Na severovzhodnem robu planote se srdito vojskuje naprej.

Protin goriškemu mostiču so Italijani posebno v smeri proti Podgori pošiljali

vedno nove sile v bitko. Deset pehotnih polkov je tu povrsti napadalo zaman. Skokraj vedno je tu došlo do ročnega boja. Trije naskoki so se tu izjalovili pred našimi ovirami. V posamezne jarke se je sovražniku posrečilo vdreti. Ponoči je bil zopet vržen iz njih. Ravnotako so se izjalovili napadi slabejših, s plinastimi bombami oboroženih sil pri Pevmi. Tudi dva sunka, vsakega je izvedel en polk, na goro Sabotin sta bila s sodelovanjem naše artiljerije na krilo krvavo odbita.

Naše čete so torej z navdušenjem in z vztrajnostjo, ki ji ni para, po štiridnevni bitki svojo postojanko tako na Doberdobski visoki planoti kakor tudi pri goriškem mostiču obdržale. Boj pa še ni zaključen.

Pri Plaveh, pri Tolminu in severno od tam je vzdrževal včeraj sovražnik živahen artiljerijski ogenj. Boji v ozemlju Krna še trajajo dalje.

V koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju je položaj neizpremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Boji ob tirolski in koroški meji. Tudi ob srednji Soči, v krnskem ozemlju in na koroški meji je italijanska artiljerija, kakor ponavadi, razsipala municijo z zelo zmeranim uspehom. Ob Krnu so se nedavno spustili v boj trije italijanski bataljoni skuono z godbo. V ognju naših čuvarjev so bili večinoma pomandrani. Še več dni so imeli naši vojaki priliko opazovati bliščeča godala poleg mrtvih italijanskih vojaških godcev.

V tirolskem obmejnem ozemlju so bili odbiti napadi več italijanskih bataljonov na naše višinske postojanke na slemenu Eisenreichklamm gore Pfannspitze in na višini Filmoor, severovzhodno od sedla Kreuzberg. V okolici Schluderbacha je opustil neki naš slabejši oddelek svojo izpostavljeno postojanko.

Na južnem Tirolskem trajajo artiljerijski boji dalje. Posebno pohvalo zaslužijo tudi vrle posadke naših obmejnih utrd, ki junaško kljubujejo v teh braniščih vsakemu ognju.

Sobotno (24. julija) poročilo (sedmi dan goriške bitke) je bilo zopet povoljno. Izvedeli smo, da je bil napad na goro Sabotin odbit. Pri boju pri goriškem obmostju so se zopet izkazali skalnotrdni Dalmatinci. Proti odseku Peteano—Zdravščina so Italijani ponoči trikrat napadli, a bili odbiti. Tudi sovražnikovi sunki pri Selcih, Vermeljanu in proti gori Kosič so bili zastonj.

Italijanski general Cadorna tako je naznanja: »(21. julija.) V soškem pasu postaja boj vedno hujši. Pri Plaveh smo s težkim trdom nekoliko napredovali. Proti Gorici smo osvojili del višin, ki so na desnem bregu krile mesto in mostove čez Sočo. Na kraški planoti smo vrgli sovražnika iz nekaterih strelskih jarkov. Akcija se je ogorčeno in trdovratno nadaljevala tudi ponoči. Razen strojnih pušk, pušk in municije v doslej še ne dognani množini je padlo v naše roke tudi mnogo ujetnikov. Skuono število v zadnjih treh dneh ujetih sovražnikov znaša 3478, med njimi 76 častnikov in častniških aspirantov. Vse izpovedbe so glašajo v tem, da je sovražnik utrpel zelo težke izgube; to izhaja tudi iz velikega

številca mrtvih, ki smo jih našli v strelskih jarkih. Naše čete neumorno vztrajajo v boju.

segavci na bojišču. Peter Zemljič, štajerski Slovenec, piše 9. junija z italijanskega bojišča med drugim:

Naši topničarji so hoteli znati, kako Lahni zadenejo, pa so jim postavili figuro. Celo dopoldne so Italijani poslali okoli 300 granat in granat, pa ne en strel ni zadel.

Najbolj pa se še moram smejati, če se spomnim dogodka pred par dnevi. Imeli smo počitek. Jaz se vlečem na kamen ter začnem pisati. Moj tovariš, največji šalji-

vec od naše čete, pa se vsede zraven mene in si našče pipo tobaka. Pa naenkrat žžžž-

hum, in cela plast kamenja se vsuje na naju. Meni zbije svinčnik iz roke, tovarišu pa kar pipo iz ust. Pogledam ga. Ko bi videli tisti obraz, ravno tak kot polna luna. Po-

tem pa zarobanti prav na debelo: »Hudnik naj te vzame polentar, pusti mi vendar, da skadim to pipo, potem pa mi jo zdrobi, če ti je že na potu. Če pa ne, pa ti jo zakadim tja v čeljust, da boš kar crknil.« No, se-

veda se Lah ni zmenil za njegovo pipo, ampak je kar naprej pošiljal granate pred naju. Midva pa sva opravljala vsak svoje delo naprej. Potem vprašam tovariša, za-

kaj je naredil tak obraz. »Kaj ko pa sem mislil, da imam granato v pipi.« In tako je tukaj veliko enakih šaljivih slučajev.

Na morju. 19. julija zjutraj se je pojavilo pred Cavtatom in pred Gružem skupno sedem italijanskih križark in dvanajst torpedovk, ki so otvorile ogenj na kolodvor v Gružu, na nekatere druge točke in proti

čolnari pri Cavtatu. Izstrelile so skupno do 1000 strelcev. Nekaj zasebnih poslopij je bilo lahko poškodovanih. Človeških izgub ni bilo. Ob 5. uri 45 minut zjutraj je bila, kakor smo že poročali, torpedirana križarka »Giuseppe Garibaldi«, nakar je italijansko brodovje kar moč hitro zapustilo naše obrežno vodovje.

Junaški nastop naše mornarice ob italijanski obali. Dne 23. julija zjutraj so naše križarke uspešno obstreljevale železnico in mestove na vzhodnem obrežju Italije od trdnjave Ankone dalje proti jugu v dolžini 160 km. Poškodovanih je mnogo železniških postaj zlasti v mestih Campo Marino, Fermo, Fossacesia, Ortona. Zgorele so postaje v San Benedetto in Grotamare. V Ortoni sta močno poškodovani dve tovarni. Razdrapani so železniški viadukti pri Fermo, podrt most čez reko Moro, razstreljena vojašnica v San Benedetto.

VOJSKA Z RUSI.

Ofenziva naših moči na vseh bojnih točkah vidno napreduje. — Na Kurskem (najsevernejše bojišče) se nemške čete čedalje bolj približujejo glavnemu mestu Rigi. Dve straže so že pri mestu Mitavi.

Odpor Rusov ob črti Narev — Bobr reka Narev se zliva skupno z reko Bug v Vislo severno od Varšave) se je zlomil posled hitrega prodiranja nemških vojnih sil. Nemci stoje pri mestu Novogrod blizu Lomza in Ostrolenka.

Zahodno od Varšave se je ruskim četam posrečilo, da so se hitro umaknile iz postojank ob malih rekah Ravki in Bzuri na predtrdnjavo ozemlje pri Varšavi. Zavezniške čete so tu došle do močno utr-

jenih točk Blonie — Grojec — 25 km pred Varšavo.

Naša armadna skupina je dosegla sredi prejšnjega tedna črto Radom — Kustrzyn. (Mesto Radom leži ob železniški progi v zahodni bližini trdnjave Ivangorod.) Ena armada prodira na cesti Krasnik — Ljublin proti severu, ena pa od Krasnostava dalje.

Radom osvojen. Uradno obvestilo od srede (21. julija) naznanja, da so avstrijske čete zavzele mesto Radom. Avstro-ogrski polki so prestali tu ljute boje.

Rusi čedaljebolj v pasti. Razdalja, ki loči naše armade od mest Cholm (blizu reke Bug) in Ljublin (ti dve mesti nista trdnjavi), je vsako uro manjša. Zavezniške armade že dosežajo s topovskimi streli železnico, ki veže obe dve mesti. Nemška kavalerija pa je blizu mesta Cholma prodrla že do te železnice. Pri Sokalu (mesto ob reki Bug na severnem koncu Galicije) prodirajo avstrijske čete kot desno krilo zavezniških armad med Vislo in Bugom vedno dalje proti severu, oziroma severovzhodu. Rusi se umikajo, da se tako izognejo — preteči jim obkolitvi.

Izgube na ruski strani. Zadnji čas so avstro-ogrške in nemške čete ujele na celi črti okoli 120.000 Rusov, zaplenile veliko strojnih pušk in tudi nekaj topov.

Na besarabski bojni črti so ruske čete zadnji čas štirikrat napadle, in sicer ponoči. Nekaj oddelkov je udrl v naše strelske jarke, a bili so vsi ujeti; pa tudi sicer so bili Rusi vselej odbiti.

Položaj v vzhodni Galiciji se ni veliko izpremenil. Na meji med Bukovino in Besarabijo je bila napadena ena ruska brigada, katero so naši razpršili. Kakor se uradno poroča, so ob spodnjem toku Dnjestra pritegnili Rusi velika ojačenja in so skušali iztrgati našim četam postojanke, katere so zavzele na levem bregu Dnjestra. Vsi ruski napori so pa bili brezuspešni in postojanke so ostale v naši oblasti. Razvili so se hudi artiljerijski boji.

Dve trdnjavi naenkrat. V petek, dne 23. julija so si nemške čete osvojile trdnjavi Pultusk in Roshan ob reki Narevi. S tem se je obroč, ki bo vanj stisnjena ruska armada proti Varšavi, zopet nekoliko skrčil.

Zmaga Hindenburgova na Kurskem. Nemci so prisilili ruske postojanke vzhodno od Šavli pri mestu Šadov, da so se zapletle v boj. Rusi so bili razpršeni. Po desetdnevem pohodu so Nemci porazili in razkropili peto rusko armado. V tem oddelku je bilo ujetih 27.000 ruskih vojakov, zaplenjenih 35 topov, 40 strojnih pušk in čez 100 municijskih voz.

Rusija v škripcih. Iz Kodanja se poroča: Rusija je sicer podpisala pogodbo, da ne sklene posebnega miru, toda v zgodovini so znani slučajji, da se tudi sklenjene in podpisane pogodbe in obveznosti niso držale. Rusija se nahaja v obupnem položaju. Brezuspešni boji zaveznikov pred Dardanelami, nečuvno počasna ofenziva Francozov in nezmožnost Angležev, da bi mogli nadomestiti svoje izgube, vse to nalaga na ruske rame vse grozote te nesrečne vojske. To razpoloženje v Rusiji se izraža z vedno manjšo previdnostjo, kajti ruska cenzura izgublja polagoma vajeti nad

ruskim časopisjem. Rusija si bode raje izbrala najmanjše zlo in bo najbrž sklenila poseben mir.

FRANCOSKO-NEMSKO BOJIŠČE.

Kaj premore 42-centimeterski možnar, priča mesto Arras, ki je okusilo moč enega samega takega velikana ter bilo skoraj razrušeno. Tu so nameravali Francozi prodreti nemško bojno črto, pa so opešali, zraven pa izgubili do 80 tisoč mož.

V novejših vojnih poročilih z zahodnega bojišča se vedno imenuje kraj Souchez (na severni plati od mesta Arrasa), ki je v nemški posesti. Francozi se neprestano zaganjajo v to postojanko. Tako je bil odbit napad na Souchez dne 18., 19. in 23. julija. — V argonskem lesovju so bili boji na vrhovih pri Les Esparges. — V Lotaringiji so odbile nemške čete sunke francoske armade pri Embermenilu blizu Luneville. — V Vogezih se boji nadaljujejo. — V Alzaciji, severno od mesta Münster, so bili ljuti boji; sovražni napadi pred in v postojankah Bavarcev in meklenburških lovcev so bili vsi odbiti. — Francozi so večkrat obstreljevali mesto Thiaucourt in še nekatere druge točke med rekama Maas in Mosel; za odgovor na to so nemški letalci obstreljevali železnice v Champani.

TURKI V BRAMBI ZOPER ANGLEŽE IN FRANCOZE.

Turčija ima tudi štiri bojišča in le čuditi se je, da more vztrajati, in sicer tako odporno, kajti pomisliti moramo, da je pred dvema letoma v balkanski vojski skoraj izkrvavela. Toda ruski, angleški in francoski navalni so bili doslej vsi brezuspešni. Čuti se, da tu deluje naša in zavezniška sila Nemčije, ki ima ondi svoje možnarje, svoje častnike in podmorske čolne. Na prvi videz bi človek mislil, da nam ni mnogo ležeče na tem, če Carigrad pade ali ne. Toda Carigrad je ključ, ki bi odprl pojemajoči ruski armadi vrata do nove municije.

Pri Ari Burnu in Seddil Bahru se ponavlja od časa do časa pehotni ogenj. Iz Londona se poroča, da je general Hamilton, ki vodi boj za Dardanele, predlagal, da se bo vojska v dardanelskem ozemlju uspešno nadaljevala le tedaj, če nastopijo balkanske države, ali pa če pošljejo Rusi na Bospor vsaj 200 tisoč mož. — Galipolski polotok, ki je že po naravi idealno brambno bojišče, so Turki preuredili v trdnjavo, ki sploh nima para in se ne dá vzeti. — Ponoči od 22. na 23. julija so anatolske čete prisilile sovražne torpedne rušilce, ki so se približali obrežju Heresvidere, ter obstreljevali turško levo krilo, da so se morali umakniti.

Iz dardanelskih bojev je malo novic.

Oklic.

Patriotična zbirka kovin.

Našemu prebivalstvu!

Pomagajte dobiti vojno!

Zbirajte in darujte mesingaste kuhinjske možnarje!

Sramotni načrt naših sovražnikov, nas ovirati pri nadaljevanju nam vsiljene vojne in njih porazenju s tem, da nam odrežejo dovoz kovin, se mora preprečiti.

Darujte vse mesingaste kuhinjske možnarje zbirki kovin za vojno!

Dajte jih učencem, ki pridejo k Vam nabirat!

Kdor daruje zbirki vojnih kovin mesingast kuhinjski možnar, dobi zato železnega!

Učenci bodo poprašali po vseh hišah po mesingastih kuhinjskih možnarjih. Potem bo vojaška uprava poslala na vse občine potrebno število železnih kuhinjskih možnarjev. Učenci bodo nato prišli po darovane mesingaste možnarje in bodo obenem prinesli darovalcem nove železne.

Kdor daruje mesingast kuhinjski možnar, pomaga premagati naše sovražnike.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.
Ljubljana, dne 23. julija 1915.

Tedenske novice.

Deželni kulturni nadzornik. Glede na izredno važnost deželne kulture v sedanjih časih in nakopičenju tozadavnega dela se je deželni odbor sporazumil s c. kr. kmetijsko družbo, da stopi tajnik kmetijske družbe začasno v deželno službo, zajedno pa vodi še nadalje tajništvo kmetijske družbe. Tajnik kmetijske družbe, ces. svetnik ravnatelj Gustav Pirc je to nalogo sprejel in deželni odbor mu je podelil naslov deželno-kulturnega nadzornika.

Proračun mesne občine Hubjan- sčve izkazuje za dobo od 1. julija 1915 do 30. junija 1916 en milijon 200 tisoč kron primanjkljaja. Večina boče del tega deficita pokriti s 50 odstotno doklado.

Za škofa v Linceu je imenovan ondotni profesor bogoslovja dr. Janez Ev. Gföllner.

Ženska ročna dela za vojaštvo bo oddajal zavod za pospeševanje obrti takim osebam na Kranjskem ki so vane pletenja, kvačkanja in drugih ročnih del. Ker bo tega dela velika množina, je potreba, da se v vsakem okraju vzamejo osebe, ki hočejo delati, skupaj za katere naj bi vodila ves promet z zavodom za pospeševanje obrti ena sama oseba. Priporoča se, da se zavzamejo za organizacijo tega dela po možnosti krajevni čimbelji, izobražev. društva, občinska predstojništva in župnišča. Podatki, koliko oseb da bo delalo v vsakem okraju in kakšnega dela da so zmogne (pletanja, kvačkanja itd.), naj se pošljejo nemudoma na zavod za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta 22, ki bo nato izdal nadaljnja njojasnila glede dela in plačila.

Šivanje vojaškega vezila dobe šivilje tekoj in naj se zgledajo od ponedeljka zjutraj naprej v pisarni zavoda

za pospeševanje obrti, kjer dobe vsa nadaljnja pojasnila.

Umril je dne 18. julija g. Anton Zajc, občinski in hranilnični tajnik v Trnovem na Notranjskem.

Goviški novomašniki. Zadnji teden so imeli v škofjeloškem kapucinskem samostanu duhovne vaje novomašniki osrednjega semenišča goriškega. Pripravljali so se na mašniško posvečenje, ki se izvrši ta teden v Gorici. Podali so se na ozemlje bojnega grmenja, kjer njih nadpastir knezoškof dr. Fr. Sedej kljub vojni vihri vztraja v izvrševanju svojih škofijskih dolžnosti. Gospodje novomašniki bodo imeli nenavaden spomin na dan svojega posvečenja za službo Gospodovo.

Ranjen je bil na severnem bojišču poročnik Lovro Sušnik, bivši predsednik »Danice« odlikovan s častniškim zaslužnim križcem. Zadet je bil v levo nogo.

Župnija Osilnica je podeljena č. g. Jakobu Omahna, kaplanu v Boštanjju.

Požar v Ribnici na Dolenjskem. V petek dne 23. julija popoldne je zadela lepi trg Ribnico nesreča ljutega ognja. Zažgali so zopet otroci. Goreti je začelo na Veliki Mlaki. Ker je veter vlekel čez trg, je bila kmažu Velika in Mala Mlaka v plamenu. V največji nevarnosti je bila župniška cerkev in graščina. Kar je onkraj Bistrice, je danes vse ožgana — groblja. Zgorelo je ljudem vse; domovi, gospodarska poslopja, krma, živež, obleka in večinoma tudi oprava. Pogorela je tudi elektrarna; rešili so le stroje, ki so pa pokvarjeni. Pogorelecev je 21. Zavarovani so bili za okroglo 125.000 K; škoda pa znaša približno 400.000 K.

V Ljubljani je vojaško poveljstvo takoj odredilo, da se pošlje oddelek vojakov na pomoč. Ker je bil pa med tem že ogenj omejen, so se vojaki sredi poti vrnili nazaj. Na pomoč so prihitele požarne Irambe iz vseh okoliških postojank. Da se požar ni razširil tudi na trg, je zabranilo drevje na graščinskem parku in zid, ki obdaja grad. Graščaku Radežu so zgoreli vsi gospodarski stroji; živino so rešili. V času velike kruginje je najna pomoč dvakrat potrebna; zato priporočamo v blagohotno vpoštevanje sledečo prošnjo:

»Dne 23. t. m. je v trgu Ribnica pogorelo 21 gospodariem, da ne štejem gostačev. 52 poslopij z vsemi letošnjimi pridelki, kakor krmo, živili; uničena je obrava, obleka, gospodarski stroji itd. Boda je v današnjih dragih časih tako velika, da smo primorani obrniti se do dobrih src za pomoč. Hvalježni smo za vsak dar, naj si bo v denarju ali naturalnih; ki naj se blagovolji poslati d. kaniškemu uradu ali pa županstvu v Ribnici, ki hosta darove vestno razdelila med uboge pogorelece.«

Ribnice, dne 25. julija 1915.

Franc Česarček, župan,

Anton Skubic, dekan.

Naše cerkve so jim posebno na poti se namreč Italijanom. Ni jim zadosti, da so skoraj uničili božjepotno svetišče na Sv. Gori, lotili so se bili zadnjič še cerkve Zalostne Matere božje na gradu pri Mirnu. Tri granate so padle dne 19. julija pred cerkev. Velik kos granate je prodlr v notranjščino ter frčal proti velikemu oltarju.

Šočni dan. Veličastno, obenem pa pretresljivo grmenje se je čulo čez hribe sem od goriškega bojišča zadnje nedelje. Sredi Ljubljane po ulicah so se čule detonacije in zamolklo bučanje naših velikih možnarjev, ki so brez presledka bruhali ogenj in smrt. Celo razločno so se čuli orjaški poki na višinah okrog mesta, osobito za Rožnikom. Nestrpno je ljudstvo pričakovalo skorašnjih poročil o velikanski borbi, ki se je odigravala ta dan.

Na Koroškem so topovskega bobnenja že dobro navajeni. Težke topove so naši spravili v višave do 2000 metrov. — Zelo zadovoljni so z ruskimi ujetniki, ki jim pomagajo pri poljskem delu.

Čudno naključje. Zanimiv slučaj se je pripetil v neki vasi (Gradenek) na Koroškem. Eden ondotnih kmetov — Latmonik — se nahaja v ruskem ujetništvu. Ko je zopet poslal pisemce svoji ženi, vpraša ta enega izmed ruskih ujetnikov, ki so delali na njenem posestvu, kje je pač ta kraj, od koder piše njen mož. V svoje začudenje izve, da je to prav tista vas, kjer je Rus doma. Najčudnejše poizvedovanje je doznalo, da je ruski ujetnik sin onega ruskega posestnika, kjer biva sedaj Latmonik.

Umril je infanterist Andrej Ivančič 27. pešpolka, doma s Primorskega. Bil je ranjen od sovražne krogle v trebuh. Umril je 17. julija v bolnišnici na Dunaju. Njegovi starši so se morali umakniti pred Italijanom in gotovo nič niso vedeli, kje se je nahajal sin Andrej. Komur je o starših kaj znano, se prosimo, naj jim to sporoči. To priča Franc Vrečar, vas Dobrunje, p. Sp. Hrušica, Kranjsko. Bog daj hrabremu vojaku večna plačila in nebeška luč naj mu svetli!

Iz črnogorskega ujetništva se je oglašil Franc Kmetič, posestnik in mešar v Svibnem pri Radečah. Odšel je koncem septembra lanskega leta na srbsko bojišče ter se od novembra ni več oglašil. Širiti so se začele o njem razne govorice; vse je bilo trdno prepričano, da ga ne bo več nazaj. Te dni pa je dobila njegova žena obširno pismo, ki je je pisal 3. aprila 1915. Nahaja se v črnogorskem mestu Plevlje kot strežnik v vojaški bolnišnici. Godi se mu, če zadosti dobro. Razume se, da se je potrta žena zelo razveselila tega poročila.

Žitev vojske. V Gorici se je 2. julija v predmestju zgodilo to-le: Mati četverletni otrok, ki imajo očeta v vojski, stoji pred vrati in gleda, kako se otroci igrajo prehišo, najstarejši ima 9 let. Kar silne z neznanke silo v ozračju in že se tik na hišo razočri sovražni šrapnel. Siročen pogled, bije otroci mrivi na tleh, četiri, do

jenček na materinih prsih zadet od jeklene-
nega šrapnelskega drobca. Štiri otroke je
imela, edino in vse, kar je imela; vsi štirje
so razbiti in mrtvi ležali pred njo.

Razne novice.

Tudi v Pulju in Gorici so zdaj prišli
nalo, da so imenovanja nekaterih ulic za-
ljava za zveste avstrijske državljane, za to
so jih prekrstili.

V Dalmaciji letina ne kaže prav po-
voino; rja je dokaj škodovala trti, pa tudi
olive in mandeljni se ne bodo prav obnesli.

Spominski list za padle. Nemški cesar
je zapovedal, naj se za prusko armado pri-
rede spominski listi, ki jih bo vlada izro-
čila svojcem padlih vojakov.

Sv. oče Benedikt XV. o svojem poto-
žaju. Te dni je bil sprejet Juan Cadenas,
ravnatelj nekega lista v Madridu pri pa-
pežu. Ravnatelj mu je povedal, kako z
velikim navdušenjem bi ga sprejelo špan-
sko ljudstvo, če bi zapustil Rim. Papež je
prekrižal roke, počasi zgibal z glavo ter
rekel: »Ne, ne... Bolj kot kdaj mora biti
papež sedaj v Rimu, da vsaj nekoliko miri
razdivjeno beganje narodov, ki divjajo kot
konji brez vajeti.«

Zvestoba v službi. Dne 14. julija so pa-
dali šrapneli nagosto na neki predmestni
del v Gorici. Prav takrat se je sukal z vso
vneto mestni pometac M. O. s svojo metlo,
da bi čimprej izvršil svoje delo. Drugi
ljudje so se bili poskrili. Kar udari šrapnel
na rob hiše, ki je pred njo pometal neustra-
šeni delavec. Na ulico se usuje cel kup
grušca. Pometac pa ne zbeži, marveč urno
pristopi in začne pospravljati grobljo v
stran. Šrapneli so pa pokali dalje.

V tovarni škodovi za municijo v Plznu
deluje noč in dan orožje in municijo 15.000
ljudi.

Potopljen ruski parnik »Balva«. Nem-
ški podmornik je torpediral in potopil dne
17. julija rusko ladjo Balva. Moštvo se je
deloma rešilo.

Mašniško posvečenje. V mestu Reimsu
na Franceskem je bil letos za mašnika po-
svečen samo en gojenec velikega semen-
išča. Med posvečevanjem so doneli v pro-
slavo — kanoni na bližnjem bojišču.

Suša na Rusko-Poljskem. Vojni kurat
M. Ratej piše dne 9. julija: Tukaj je huda
suša. Po cestah se vzdigujejo nepradržni
oblaki prahu...

Dopisi.

Sv. Rok v Trbovljah. Nekdaj so
praznovali slovesno pri Sv. Katarini
god sv. Roka in se je zbralo tam ogrom-
no ljudstva. Letos se bo ta slovesnost
obhajala na god sv. Roka začenši s sve-
tano procesijo v Zastenku in bo po do-
končani procesiji slovesno sveto opravi-
tvo na čast sv. Roku pri Sv. Katarini
v Potoku).

Stara Oselca. Dne 23. julija so po-
kopali Blaža Debeljaka, po domače Je-
žerska. Pogrešala ga bo vsa širša oko-

lica, kajti rajni je znal poravnati in
lečiti vsako zlomljeno kost še celo v
slučajih, ko se zdravnik ni upal. N. v
m. p.!

Skaručina. Shod sv. Jakoba bo le-
tos v nedeljo, 1. avgusta. Cerkevno
predstojništvo vabi k obilni udeležbi.

Zagorje ob Savi. Dne 22. julija je
ošel od nas č. g. kaplan Janez Kete.
Ker se je moral kar hitro posloviti, je
naša dolžnost, da se mu vsaj tem po-
tom prav iskreno zahvalimo za njego-
vo uspešno in neutrudljivo delovanje
pri vzgoji naše mladine ter pri naših
društvih in zadrugah. Bog naj mu po-
vrne in naj mu da blagoslova, moči in
boguma za nadaljnje delovanje v šoli
in društvih. — Hvaležni Zagorjani.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere
jamči deželna Kranjska, in jih obre-
stuje po 4,5% brez kaknega odbitka.

Vredne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Listek

Povest o izgubljenem denarju.

Spisal Ivan Hrašt.

(Dalje.)

Dolgo časa se ni mogel Lojze ge-
niti prevelikega presenečenja. Nazad-
nje pa se je zdramil in sklonil ter s
tresoč roko dvignil zavitek. Resnično,
bil je pravi! Površno in urno ga raz-
vije ter vidi, da je v njem še ves de-
nar, ki ga je bil ono jutro prejel od po-
ročnika. Zraven pa je bilo privito pi-
simo. Lojze ga vzame v roke in čita:

Dragi sodeželan!

Najhujša nesreča na svetu je sla-
ba vest. To sem poizkusil sam na sebi,
zato mi lahko veruješ, da je resnica.
Bili so časi, ko sem živel mirno in ni-
sem vedel, kaj je bol in nesreča, dasi
sem živel v velikem uboštvu in v skraj-
ni bedi. Moja vest je bila čista, moje
roke se še niso doteknile tujega blaga.
Kakor v sanjah se še spominjam na
tiste lepe čase, ključem jih nazaj, pa

zastonj, ker se ne morejo več vrniti, ko
so za vedno izgrešili pot do mene, ki
sem jo zasul in zagradil s kamenjem
in trnjem sam. In ker ne morejo priti
nazaj, naj se mi vsaj ne oskruni spo-
min nanje s tem, da bi živel še dalje
z lažjo v srcu in bi lagal samemu sebi,
da nisem zakrivil ničesar tako hudega,
da bi me moralo peči na večne čase.
Šel sem vase in izpovedujem se Ti ter
Ti vračam blago po krivici pridoblje-
no, blago, ki sem Ti ga neke temne noči
tako brezvestno ukradel. S tem, mi-
slim, da bom smel vsaj še skrivaj zreti
nazaj v tisto lepo prošlost in v mislih
koprnjeti po odpuščanju, ki mi ne more
izostati. Odpusti mi tudi Ti, dasi me
ne poznaš in dasi Ti mora moje ime
ostati tajno tudi nadalje... Glej, tiste-
ga jutra tam v daljni deželi, ko smo
ležali vrhu hriba, sem bil tako blizu
Vaju s poročnikom, da sem slišal ste-
herno Vajino besedo. Vidva nista pa-
zila na okolico, preveč sta bila utop-
ljena v svoj razgovor in v svoje zade-
ve. V mene pa je šel tisti čas satan in
je zasejal seme nezadovoljnosti in ne-
voščljivosti v mojem srcu. In šepetal
mi je dalje, ka, si vse lahko privoščim,
ako si prisvojim tiste denarje, saj s tem
nisem oškodoval nobenega. Poročnik
jih ni hotel več imeti, Tebi bi bilo mno-
go do njih, a meni bi prišli prav v moji
veliki revščini, ko se povrnem na svoj
dom. Pozabil sem hipoma na vse okoli
sebe, zame ni bilo nobene nevarnosti
več, ta misel me je prevzela popolno-
ma ter me podvrgla svoji oblasti. Ko
je temna noč po onem vročem boju raz-
pepla svoje perotnice nad pokrajino in
si Ti trdo spal na goli vlažni zemlji,
sem se priplazil k Tebi ter sem Te
okradel, da nisi niti slutil kedaj, zakaj
niti premaknil se nisi in jaz sem rav-
nal rahlo in oprezno. Oddahnil sem se,
ko sem imel denar v roki. A čudno, že
tisti hip se mi je zdel tako vroč in te-
žak, da bi ga bil najrajši zalučal daleč
od sebe. Ni hotelo biti tistega veselja
v moje srce, kakršnega sem pričako-
val, ko bom v njegovi posesti... Znal
sem denar pozneje dobro skriti in niti
serca suma ni padla name. Toda ka-
darkoli sem se hotel v tistih časih do-
tekniti denarja, mi je neka nevidna
moč branila, da so se nehote od njega
odmaknili prsti moji. Sčasoma so me
začeli peči na prsih kakor živa žerjav-
ica in težko sem čakal, da se vrnem
domov in jih porabim za svoje potreb-
ščine. Tudi ta čas je prišel. Nekega
dne sem si hotel kupiti z njimi konja
in voz, da bi si s tem opomogel. A tisto
noč preden sem se odpravil po kup-
čiji, se mi je prikazal v sanjah poroč-
nik. Bled je bil njegov obraz in kri je
curljala iz njegovih prsi, vroča črna
kri, ki se je še kadila. Dvignil je prst
svareče in dejal z žalostnim, resnim
glasom: »Kaj sem Ti kedaj storil ža-
lega, da si me okradel? Ali Ti nisem
bil vedno dobrotljiv gospod, ki Ti je
prizanesel celo tistikrat, ko bi Te bil
moral kaznovati? In zdaj mora trpeti
drugi zaradi Tebe, ki so njegovi oni
denarji po vseh človeških in božjih po-

stavah. Ako se jih dotakneš, boš nesrečen vse večne čase, to Ti povem in Te svarim! Zunaj se je zabliskalo in zagrmelo. Zbudil sem se in v bliskovi luči se mi je za trenotek zazdelo, da se poročnik oddaljuje od mene, da se njegova postava viša in se dotika stropa. Njegov žalostni svarilni glas pa je še votlo odmeval od sten. Z izbuljenimi očmi sem gledal za njim, strah me je bilo, da sem se tresel po vsem životu in so mi stale potne kaplje na čelu. Drugo jutro se nisem odpravil nikamor, spravil sem denar še niže v predal in se ga nisem upal nekoliko dni več dotakniti. Ko sem nekoliko pozabil, sem ga hotel zopet porabiti, toda vselej se mi je v noči, ko se je spočela takšna misel, godilo kakor prvič. Sčasoma se me je polastil grozen nemir, začela me je peči vest, da nisem imel miru ne podnevi ne ponoči. Nočem Ti popisovati, kaj sem vse pretrpel med tem časom, zato ker Ti ne morem povedati tako, kakor se je godilo v resnici. Preslabe so moje besede, to se mora samo izkusiti... Prošli teden sem zopet pogledal v predal in privzdignil zavitek. Tedaj sem zakričal na glas, nekaj me je pičilo v prst, da sem začutil hudo bolečino. Mislim sem, da je kača in blazen strah me je prešinil. Potolažil sem se nekoliko šele tedaj, ko sem zagledal velikega škorpiona, ki se je zvijal pod zavikom. Od tedaj si nisem upal več v predal. Sanjalo se mi je sleherni večer kaj takega, kar me je le še bolj vznemirjalo. Sčasoma nisem mogel več prestati. In tako je polagoma dozorel v meni sklep, da vrnem denar pravemu gospodarju. Ako je danes torej že v Tvojih rokah. Te vnovič prosim odpuščenja, saj vem, da storiš to toliko rajši, ko veš, da sem delal zaradi tega že veliko pokoro! Dobro naj Ti tekne, naj Ti bode v srečo! Ako je pa ta zavitek prišel slučajno v roke komu drugemu, naj si vzame k srcu to, kar sem povedal gori, da ostane čista njegova vest in naj ga izroči gospodu Alojziju Zemljaku, trgovcu v Selu. Upam, da bo to moje dejanje našlo usmiljenje pred Gospodom, ki naj mi bo milostiv ob moji zadnji uri!

Pismo je bilo brez podpisa in brez datuma.

Se nikdar niso tako lepo peli božični zvonovi Zemljakovemu Lojzetu, kakor tistega božičnega večera. Trdno je bil prepričan, da je ujel srečo še pravočasno in da se mu sedaj ne more več izmuzniti iz rok. Hipoma je pozabil vseh nadlog, ki so ga tako neusmiljeno trle, nova moč je prešinila njegove ude in polno upanja je bilo njegovo izmučeno telo.

(Dalje.)

Slike in črtice z bojišč.

Ne odnehamo pa ne...

Franc Vide (gorski topniški polk št. 3, top. baterija št. 1, vojna pošta 608) piše

dne 18. julija z avstrijsko-italijanskega bojišča sledeče:

Vljudno prosim, ako dovolite en kotiček v Vašem listu, da sporočim prijateljem »Domoljuba«, kako se imamo mi tu na avstrijsko-laskem bojišču.

Dragi »Domoljub«! Kako je še s teboj, ali se krepko širiš med našim slovenskim ljudstvom. Leto je tukaj, odkar se nisva videla. Kako težko sem pričakoval doma dneve tvojega prihoda! Zdaj pa celo leto ne prideva skupaj, ker se vedno selim; danes sem tu, jutri zopet tam. Vojska je vojska. Mogoče se bova zdaj kaj večkrat srečala.

Evo tu malo drobtinico! Na straži: Bilo je dne 15. t. m., ko sem bil ravno na nekem zelo važnem kraju na straži. Ob treh popoldne otvori poleniar nenadoma artiljerijski ogenj na nas. Granate padajo na levo in desno, spredaj in zadaj. Kaj storiti? Svojega mesta ne smem zapustiti, dasi traja kanonada neprestano dalje. Tukaj v skalovju je pa še ta nevarnost, da vrže granata, ko eksplodira, tudi kamenje in zemljo v zrak. To je še dobro, da polentar jako slabo strelja. Ali ta dan je menda po naključju streljal nekoliko boljše. Jaz se moram zahvaliti le božji previdnosti, ki je mene tako čudežno obvarovala. Mi nismo imeli nikake izgube, kakor še tudi ves čas ne, odkar smo tu. Nasprotno smo pa mi že marsikaterega Italijana poslali na drugi svet. Če pomislim, v koliko nevarnostih sem že bil na severnem bojišču in zdaj zopet tu, pridem do zaključka, da me varuje neka posebna moč. In ta moč je Marija, ki se ji vsak dan priporočam in tudi trdno upam, da me pripelje še zdravega domov, v drago domovino. Tu ve človek ceniti šele svoj rojstni kraj. Ne odnehamo pa tudi ne prej, da bo zmagala naša. Tu v visokih gorah imamo že nov sneg. — Mnogo pozdravov vsem čitateljem »Domoljuba«, posebno še vsem mojim tovarišem bratom Orlem, ki so pa menda povečini tudi na bojišču. Dal Bog skoraj veselo svidenje!

Pesem kranjskih fantov iz Galicije.

(Poslal vojak Jože Katerle s Sela pri Mirni na Dolenskem.)

1.

Nekaj novega se čuje,
Lah vojsko napoveduje.
On si misli, da nas malo
kranjskih fantov je ostale.
Le potrpi ti Taljan,
goljufal te bo tvoj plan!

2.

Oj Viktor Emanueli
lasje ti bodo osiveli!
Če z nami češ se vojskovati,
moraš mal' bolj kšajti postati,
ker smo mi že skušeni
mal' bolj kot ste polentarji.

3.

Rus se tud' je opeharil,
da bo v Lvovu gospodaril.
Zdaj je prišla naša sila,
Rusa v beg je zapodila:
Pober' od tod se ti Moskal
če ne, ti bomo vse pobral'.

4.

Tu nabrali smo topove,
strojne puške in vozove,
tréna bilo je veliko
in-ia tisoče vjetnikov;
zraven bli so generali,
tudi ti so se podali.

5.

Zdaj pomisli Emanuele,
kak' se z nami vojska pelje,
da te tvoj račun ne zmoti,
ker boš ležal tamkaj v kotiči-
če si upaš nas napasti,
in Primorje nam ukrasti!

6.

Mi pa ti tako povemo,
da v dežele tvoje gremo:
Benetke, Majland in Turin,
nismo zadovoljni ž njim!
Rin boš moral zapustiti
še v Sicilijo seliti.

7.

S tako star račun imamo,
dobro! zdaj ga poravnajmo!
da poplačaš nam dolgove,
predno boš napravil nove!
Zvedel boš, kaj zna Ilir,
Potlej boš pa dal nam mir!

To smo zložili slovenski fantje 22. junija 1915, v neki globoki jami, ki smo jo skopali sami.

Gospodarske vesti.

GOSPODARSKI IN TRŽNI PREGLED.

Poročila o žitni letini so povsod zelo ugodna. Na Ogrskem bo pšenice skoro še enkrat toliko, kakor lansko leto. Tudi ječmena in rži bo več kakor lani. V Romuniji pričakujejo pšenice 32 milijonov hektolitrov, ko je bilo lani le 18 milijonov hektolitrov. Drugega žita je v Romuniji toliko, da ga bodo gotovo več kakor polovico prodali. Starega žita je tam še v obilici. Vlada je hotela najbrž našim sovražnikom pomagati, ko so hoteli Avstrijo izstradati. Seveda bi se tudi prileglo, če bi nekaj sto milijonov kron več za žito dobili. Zdaj imamo pri nas svoje žito, Romunija pa preišlujejo, kam bodo žito prodali kajti vsi drugi sosedje imajo žita še čez svoje potrebe.

Na Nemškem se tudi hvalijo z žitno letino. Na vzhodnih krajih je suša precej škodé napravila, posebno na rži, toda na zahodnih in južnih krajih imajo tako žetev, kakor že dvajset let ne. Na Ruskem imajo dobro srednjo letino, to se pravi, da bi lahko na stotisoč vagonov izvozili, ko bi bilo morje odprto. Delavcev pa tam še bolj primanjkuje kot pri nas. — Na Laskem je pa zelo slabo. Pričakujejo le 4/6 milijonov stotov pšenice, torej ravno desetkrat manj, kakor je je zrastle samo na Ogrskem. Od sile bo pa žita v Severni Ameriki in Kanadi. V Indiji in Avstraliji dosedaj tudi dobro kaže.

Pri nas je bilo vse tako zgodaj požeto, kakor še malokdaj poprej. Snopja je v nekaterih krajih bolj malo, pridelka bo povsod več.

Določile so se najvišje cene za žitne vrste: za 100 kg pšenice 34 K, za rž 28 K, ječmen 28 K, oves 26 K. Zadnje žito, ki gre skozi rešeto, se sme za živino porabiti. Za ajdo še ni najvišja cena določena.

Pri nas je ministrstvo zelo pametno odredilo, da se sme zadnje žito porabiti za živino. Mi pravimo temu žitu, ki pride skozi rešeto, podrešetina ali obletine.

Kakor rečeno, je žita povsod veliko. V Budimpešto se je samo en dan (16. julija) pripeljalo 446 vagonov žita. Romunska ima samo letošnjega žita brez turšice 220.000 vagonov na prodaj.

Toda živali zna nazadnje vendar zmanjkati, če ne bodo kmetje vseh moči napeli, da bi še živino redili. Za armado in mesta se pa rabi le dobra živina, ne kaki repi ali mršavi ščetinci. Naša dolžnost je torej, da tukaj zastavimo. Torej brez skrbi naj se vse slabo žito živini poklada in poskrbi vsaka gospodinja redko rešeto. Naj vlada tudi strogo izpelje prepoved, da mesarji ne bodo smeli zdaj telet klati.

Navadno se je mislilo, da je v Galiciji popolnoma vse pokončano. Zdaj pa sporočajo vojaki, da je polje povsod dobro obdelano in se vojska na krajih, kjer niso kopali jarkov ali ni divjala huda bitka, skoro ne pozna. Vse polje je obdelano, živine povsod veliko. Le konje velikih graščin so Rusi odgnali, ko so se morali maja umakniti. Skoro v vsaki vasi je namreč veleposestvo, ki ima hleve za 500—600 glav živine. Ko so Rusi prišli, so večinoma vse pri miru pustili. Pri begu meseca maja so pa graščine na mnogih krajih razdejali, živino pa odpeljali. Kmetijskih strojev niso veliko vzeli, na mnogih krajih so jih še s seboj pripeljali. Graščinsko živino in orožje so večkrat tudi kmetom razdelili.

Ko so jeseni Rusi tako nenadoma prišli, so ljudje zbežali in žito je ostalo neomlačeno. Rusi so le oves za konje porabili, drugo je ostalo v skednjih in shrambah kakor poprej. Krompir in pesa sta segnila. Žito lanskega leta pa zdaj kmetje malitijo. Govejo živino in konje povsod ponujajo in se kupi vse po razmerno nizki ceni. Ko bi šel eden naših podjetnikov črni, bi gotovo napravil boljše kupčijo, kakor se dela v Karlovcu. Mali gališki konji so skoraj boljši od ogrskih. Prašičev, perutnine, jajc, pšena in detelje je prav veliko. Letina kaže posebno lepo. Mi smo mislili, da bo treba Galicijo z vsem zaloziti, zdaj se kaže, da imajo tam več kakor pri nas.

Seno se pri nas prav lahko proda. Plačajo ga že po 12—13 K. Tudi loček se proda po tej ceni. Nekateri naših gospodarjev so ga prehitro prodali po 8 K, kar je prav nizka cena s sedanjimi razmerami. Če otepi se plačajo po 8—9 K. Na Dunaju se plača za dobro seno 14 K 50 vin.

Cena prašičev je še vedno zelo visoka. Dne 19. julija je bilo na dunajskem trgu le 10.192 prašičev. Plačevali so mesnate: Ia. 360—380, IIa. 330—340, IIIa. 300—318; debele Ia. 330—340, IIa. 320—328, IIIa. 300 do 318. Še vedno je najboljša prašiča rediti,

¹ Vendar pa več nego 5 odstotkov vsega žita, kar se ga je namlatilo, ne sme priti med zadnje žito. — Op. uredn.

seveda ne tako, kakor so jih poskusili meklenburški kmetje v nekem malem mestu. Svetovalo se jim je, naj ženejo prašiče na pašo v gozd, kjer je še dosti želoda in trave. Prašiči bodo rastli s samo pašo brez druge krme. Prignali so res veliko prašičev. Dobra polovica je poginila za raznimi boleznimi, izmed katerih sta bili najhujši rdečica in kuga, drugi so pa tako revni postali, da so kmetje prašiče začeli zopet doma rediti.

Goveje živine se na semnje že manj prižene. Cena je vedno zelo visoka. Na dunajski trg, kjer je bilo popred več kakor polovico ogrske govedi, pride zdaj večinoma živina iz Češke in Moravske.

Lepo kaže letos trta; grozdja je veliko. Lansko vino so prodali zelo drago, 60—80 kron za 100 litrov, kar se še ni nikdar zgodilo. Vreme je dozdaj prav ugodno. Ajda je dosejana. Skoro nič se ni poznalo, da ni veliko najboljših delavcev doma.

Fižol se prodaja po 94—100 K 1 stot. Stari krompir plačujejo po 9 K za 100 kg, novi po 17.50—20 K. Naši kmetje ga letos najbrž ne bodo veliko prodali, ker bo cena nizka in se bo lahko povsod za živino porabil.

Letošnja pomnožitev pridelka žita in krompirja na Kranjskem.

C. kr. kmetijska družba kranjska, ki ima od c. kr. kmetijskega ministrstva nalogo izdelati žetveno statistiko, in sicer letos za cel mesec poprej kakor druga leta, je ravnokar po izvedenih v celi deželi dognala, koliko se je letos več raznega žita in krompirja posejalo, oziroma posadilo. Posejalo se je namreč lanskem letu več: s pšenico 628 ha, z ržjo 33 ha, z ječmenom 235 ha, z osvom 97 ha, s turščico 273 ha, s prosom 39 ha, s fižolom 270 ha in s krompirjem se je posadilo 1532 ha več. Če se vzame v deželi običajni povprečni pridelok za podlago, se bo letos pridelalo samo na teh zemljiščih več: pšenice 60 vagonov, rži 2 vagona, ječmena 24 vagonov, osva 10 vagonov, turščice 33 vagonov, prosa 4 vagona, fižola 18 vagonov in krompirja nad 1000 vagonov. Ker se že danes lahko domneva, da bo letos letina na Kranjskem tako dobra, kakor že dolgo ni bila, pridelali bomo letos v deželi najmanj kakih 20 odstotkov več kakor v srednjih letinah.

Voziti s skupaj prinetimi vozovi je letos za čas poljskih del dovoljeno.

Po cestnopolijskem redu za državne ceste, po deželnem zakonu, ki ureja policijski red na necesarskih cestah, in po cestnopolijskem redu za mesto Ljubljana je prepovedano voziti po cesti z dvema drug na drugega pripetima vozovoma. Ker se pa letos te naredbe vsled pomanjkanja delavcev in delovne živine ni mogoče držati, se je c. kr. kmetijska družba kranjska obrnila na deželno vlado s prošnjo, da se ta prepoved začasno razveljavi ter je c. kr. deželna vlada z odlokom z dne 8. julija t. l., št. 16.495, sledeče odredila: Z ozirom na sedanje izjemne razmere se c. kr. okrajna glavarstva in c. kr. policijsko ravnateljstvo pooblasti dovo-

liti izjemo od prepovedi voziti po cestah z dvema drug na drugega pripetima vozovoma. Vsled te dopustitve je pa posebno paziti z vso strogostjo na strogo izvrševanje vseh drugih cestnopolijskih predpisov, kakor izključna uporaba leve strani ceste, prepoved vozila sama puščati, na vozu spati, z bičem pokati, pustiti vozila na cesti itd.

Samostojni kmetovalci in osebna dela za vojne namene.

V več krajih se je pripetilo, da so bili k osebnim delom za vojne namene, in sicer za daljšo dobo in izven svojega bivališča pozvani tudi samostojni kmetovalci, daš zakon o vojnih dajatvah z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 236, določa, da so samostojni kmetovalci od opravljanja dalje trajajočih del izven bivališča svoje občine oproščeni in se potemtakem smejo pozvati k večjemu h krajšim delom v občini svojega bivališča. Te nepravilnosti so se godile večinoma vsled tega, ker organi, ki so imeli zadevo v rokah, niso poznali teh postavnih določil. Na različne pritožbe, odnosno prošnje, ki so prihajale od vseh strani, je deželni odbor posređeval in dosegel, da se temu odpomore. Deželna vlada je obenem izdala na vsa okrajna glavarstva odlok ter jim naročila, da imajo podrejene organe podučiti v teh postavnih določilih ter paziti, da se bodo izpolnjevala.

Napredek mlekarstva na Grmu.

Na kmetijski šoli na Grmu se je namolžlo leta 1908 skupaj 11.032 litrov mleka. Posnelo se ga je 1710 litrov in zasirilo 88 litrov. Leta 1913 se je namolžlo 31.338 litrov mleka, posnelo 7952 litrov in zasirilo 2286 litrov. Napravilo se je v tem letu 312 kilogramov sirovega masla in 235 kg sira. Leta 1914 se je pričelo meseca marca z nakupovanjem mleka v Prečni. Dobilo se ga je tam okroglo 50.000 litrov. Skupna množina mleka je znašala v pretečenem letu 81.435 litrov. Posnelo se ga je 30.769 litrov in dobilo 1231 kg masla; zasirilo pa 10.928 litrov in izdelalo 1015 kg sira, in sicer limburškega sira, ki se ga je prodalo največ znani tvrdki Wild na Dunaju. Samo ob sebi se razume, da se je povzdignilo tudi število in vrednost živine, ki je znašala koncem leta 1908 okroglo 7390 K, koncem leta 1913, tedaj pred vojno, pa 13.900 K.

Vprašanja in odgovori.

M. P., Podlipovca. — Že zadnjič smo v enaki zadevi pojasnili, da poizveduje o vojnih ujetnikih poseben urad Rdečega križa na Dunaju. Natančen naslov se glasi: Auskunfts-bureau der österr. Gesellschaft vom Roten Kreuz in Wien, VI. Bez., Dreihufeisengasse 4, Kriegsschule. Pristaviti je treba (v nemškem jeziku), da je Vaš mož že enkrat pisal iz ruskega ujetništva. Po naši sodbi največ pisem iz Rusije ne pride na pravo mesto, ker so naslovi slabo napravljeni, in ker cenzorji radi slabe pisave ne umeje vsebine, potem pa tako stvari v koš vržejo.

M. O. M. pri šk. L. — Amerika ni še zapletena v vojsko, torej poštni promet z njo ni ustavljen. Časopisi, ki jih pošilja naše upravništvo naročnikom v Ameriki, se še vedno sprejemajo in odpravljajo. Ni nam znano, iz kakšnega vzroka je pri Vas drugače.

F. M. L. — Vsekako je podpora, ki jo dobivate, premajhna. Obrnite se v tej zadevi potom županstva, ali pa sami do okrajnega glavarstva.

KDO VE?

Ivan Uršič, čebelar, Idrsko pri Kobaridu, sedaj vojak, črnovojniški stražnik v Gradcu (I. komp., Hasnerplatz št. 12) bi rad izvedel, kje je njegova družina. — Kdor ve kaj o družini pokojnega nadučitelja Simčiča iz Biljane na Goriškem in Anici, naj blagovoli naznaniti na naslov: Marija Preprost, Orehovca, p. Št. Vid nad Vipavo, Kranjsko.

Tedska pratika.

30. julija.

1. **Sv. Abdon in Senen**, muč. —
2. **Sv. Julita**, mučenica, hči plemenitih staršev iz Cezareje v Kapadociji. Neki lakomni mešan, ki je vedel, da je kristjana, jo je oropal premoženja in jo ovadil poganskemu sodniku; ker je bila sv. devica stanovitna v veri, je bila l. 303. sežgana na grmadi. Sv. Bazilij jo tako-le hvali in priporoča za zgled: »Torej, možje, ne bodite bolj slabotni in plašni v zagovarjanju sv. vere! Ve žene pa posnemajte njen vzvišen zgled! Bodite trdne v veri in dokažite s svojimi deli, da vas vaša nežnost in slabotnost ne ovira v izvrševanju vsakovrstnih kreposti.«

Solnce v. 4. u. 33 m. — z. 7. u. 39 m.
Luna v. 9. u. 15 m. — z. 9. u. 12 m.

31. julija.

1. **Sv. Ignacij (Ognjeslav) Lojolanski**, ustanovitelj jezuitskega reda, je bil rojen l. 1491. v graščini Lojola na Španskem. V boju proti Francozom je bil l. 1521. pri Pampeluni ranjen. V boleznih je prebiral življenje svetnikov, kar ga je popolnoma predrugačilo. Odpovedal se je svetu, spoznal minljivost in ničemurnost svetnih časti in slasti. Zbral je okoli sebe več enako navdušenih mož, med njimi sv. Frančiška Ksaverja; skupno z njimi se je brezpogojno izročil v službo sv. Cerkve ter postavil temelj sedaj po vsem svetu razširjenega in cvetočega reda jezuitov. Ta red ima svojo redovno hišo tudi v Ljubljani in se peča pred vsem z misijonskim delovanjem ter z znanostjo. Njihovo geslo je: Vse za večjo božjo čast! Sv. Ignacij je sestavil knjižico z navodilom za duhovne vaje, ki je že takrat, ko je on živel, rešila več ljudi, nego je črk v knjigi. — Umril je l. 1556., star 56 let; papež Pavel V. ga je l. 1609. prištel med blažene, papež Gregorij XV. pa l. 1622. med svetnike.

2. **Sv. Firm**.
3. **Sv. Demokrit**.
4. **Sveta Ernestina**.
Solnce v. 4. u. 34 m. — z. 7. u. 38 m.
Luna v. 9. u. 31 m. — z. 10. u. 24 m.

1. avgusta.

1. **Vezi ap. Petra**. Spomin, kako je bil sv. ap. Peter vržen v Jeruzalemu v ječo. Verigo, ki je bil z njo v ječi priklenjen k zidu, so kristjani shranili, in cesarica Evdoksija jo je l. 435. prinesla iz Jeruzalema v Carigrad. Iz Carigrada so jo pozneje odnesli v Rim, kjer je bila položena zraven one verige, s katero je bil sv. Peter v Rimu ob času cesarja Nerona uklenjen. Za spomin teh verig je bila v Rimu zgrajena cerkev.

2. **Makabejski bratje**.
3. **Sv. Peter Faber**.
4. **Sv. Justin**.
5. **Sv. Feliks**.
6. **Sv. Eteivald**.
Solnce v. 4. u. 35 m. — z. 7. u. 36 m.
Luna v. 9. u. 48 m. — z. 11. u. 34 m.

2. avgusta.

1. **Porcijunkula** je cerkva, posvečena spomenu sv. Frančiška Serafinskega. Za to cerkvo je izprosil sv. Frančišek od papeža veliko predpravil, med drugim tudi popolni odpustek, ki je bil svoje dni navezan na omenjeno cerkvo in se je pozneje jel nazivati porcijunkulski odpustek. Zdobiti se je mogel pozneje po samostanskih cerkvah oo. frančiškanov, kapucinov in minoritov, in tudi ondi, kjer je vpeljan III. red sv. Frančiška. Danes

se je pravica porcijunkulskih odpustkov raztegnila že deloma tudi na druge župnijske cerkve. Ti odpustki se morejo prejeti od večernice prejšnjega dne pa do večernice 2. avgusta tolikokrat, kolikorkrat kdo obišče dotično cerkev ter ondi moli na papežev namen pet Očenašev. Češenamarij in apostolsko vero. (Spoved in sv. obhajilo se lahko prejme tudi v kaki drugi cerkvi.)

2. **Sv. Alonz Ligvorijanski**, škof, sloveči cerkveni učenik, ustanovitelj reda redemptoristov ali ligvorijancev, ki se peča predvsem z misijonskim delovanjem. Izprva je bil odvetnik, potem pa duhovnik, škof in vobče zglede krščanskega življenja. Rojen l. 1606. iz plemenite rodbine de Liguori v Marianoli pri Neapiju, umrl l. 1787.

3. **Sv. Rutilij**.
4. **Sv. Maksim**.
5. **Sv. Teodota**.
6. **Sv. Alfreda**, pobožna devica na Angleškem, umrla l. 834.

Solnce v. 4. u. 37 m. — z. 7. u. 35 m.
Luna v. 10. u. 8 m. — z. 12. u. 44 m.

3. avgusta.

1. **Najdba ostankov sv. Štefana**, prvomučenika. Svetinje so bile prenešene iz Jeruzalema najpoprej v Carigrad, potem v Rim.

2. **Sv. Hermel ali Hermet**.
3. **Sv. Aspern**, škof.
4. **Sv. Avguštin Gažetič**, škof v Zagrebu.
5. **Sv. Lidija**, vdova, prodajalka škrlatnega blaga, ki jo je izpreobrnil sv. ap. Pavel v mestu Filipah.

Solnce v. 4. u. 38 m. — z. 7. u. 33 m.
Luna v. 10. u. 33 m. — z. 1. u. 54 m.

4. avgusta.

1. **Sv. Dominik** (latinska beseda pomeni: nedeljski, prazniški) ustanovitelj zaslovela dominikanskega reda, je bil rojen l. 1170. na Španskem. L. 1203. je začel pridigovati zoper takratne krivoverce Albigence na Francoskem; l. 1215. je ustanovil pridigarški red, da uspešneje zatire krivo vero. Sveti Dominik je tudi vpeljal molitev sv. rožnega venca. Umril l. 1221.

2. **Sv. Agabij**, škof.
3. **Sv. Arlistarh**.
4. **Sv. Tertulijan** (seveda ne oni znani cerkveni pisatelj).
5. **Sv. Perpetua**, učenka sv. ap. Petra.

Solnce v. 4. u. 39 m. — z. 7. u. 32. m.
Luna v. 11. u. 4 m. — z. 3. u.

5. avgusta.

1. **Marija Devica Snežna** — je spomin na posvečenje rimske cerkve Maria Maggiore, ki je slovela kot največja Marijina cerkev na svetu. Zgrajena je bila ob času papeža Liberija (352—366), in sicer na čuden nač. u. Neki pobožen in bogat Rimljan Janez je videl v sanjah, kako je sneg pobelil rimski hrib Eskvilin ob času, ko je ondi največja vročina; zato je tam sezidal imenitno baziliko, v kateri se hranijo tudi betlehemske jaslice. To cerkev je obdarovalo veliko knezov in vladarjev.

2. **Sv. Ožbolt**, angleški kralj.
Solnce v. 4. u. 41 m. — z. 7. u. 31 m.
Luna v. 11. u. 44 m. — z. 4. u. 3 m.

Vsaka gospodinja Vam bo pritrčila, da brez dobrega kavnega pridatka kava ni dobra. Če hoteče imeti dobro in okusno kavo, ji morate pridejati Kolinske kavne primese v korist obmejnem Slovencem, ki je najboljši kavni pridatek sploh. Vse naše gospodnje to vedo, zato pa kupujejo samo to cikorijo. To tem raje, ker tudi vedo, da je Kolinska kavna primes v korist obmejnem Slovencem pristno domače blago, edino te vrste sploh. Tudi mi priporočamo Kolinsko kavno primes v korist obmejnem Slovencem kot najizvrstnejši in pristno domači kavni pridatek!

To in ono.

Napačna vljudnost. Učitelj: »Torej dobro se imejte o počitnicah, pazite na zdravje in povrnite se vsi vrsti in utrjenji nazaj; samo glejte, da boste imeli malo več vneme in razuma, kakor zadnje četrletje!« — Učenci: »Hvala, enako!«

Kazen. Berač z godalom na vijak pride pred grad, pa začne muzicirati. Ko preneha, potrka na vrata. Star obraz se prikaže izza vrat: »Tukaj se nič ne daje.« Vrata se zapro. Berač se začudi: »Tako? Ne dajo nič? Bom pa za kazen še eno zagodel.«

Napak razumela. Migovec pride ob treh ponoči pijan domov. Žena: »Tako pozno prideš in pa tak!« — Migovec: »Memento mori!« (Po slovensko: Misli na smrt!) — Žena: »Tako je! Če ne veš nobene izgovora, pa začneš kleti!«

Konečni mir

in red v svojem telesu si želi vsak, kogar mučijo kake bolečine, ali kdor spati ne more ali kogar bolezen moti pri delu. — Da se pa to doseže, ni nič boljšega, kakor da se uporabi pri vsake vrste bolečinah, napenjanju, bodanju, trganju v udih in mišicah Fellerjev priporočani fluid iz rastlinskih esenc z zn. »Elza-fluid«. — Lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrč št. 16 (Hrvaška) pošlje 12 steklenic tega preizkušenega domačega zdravila poštine prosto za samo 6 kron. — Ravnotako dragoceno domače zdravilo pri ledolčnih bolečinah, zaprtju in lenivosti črev so Fellerjeve odvajajoče rabarbara-kroglice z zn. »Elza-kroglice«, od katerih stane 6 škatlic 4 krome 40 vin. prosto poštine. — Oboje domačih zdravil se more najtopleje priporočiti okoser—

dobro izurjena 1470
2 krojaška pomočnika
sprejme IVAN ZVEZDA, Jesenice, Gorenj.

SKRIVALNICA.

Kje je hribolazec?

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 21. julija: 35, 68, 52, 64, 76.
Linc, 24. julija: 1, 55, 52, 20, 47.

Kako pozno je sedaj?

tako se stiši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamka "IKO" najbolj zanesljiva ura.

Lastna znamka "IKO" najbolj zanesljiva ura.

- št. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči sveti . . . . . K 8-40
- 410 Nikel.-anker-Roskopf ura 4-10
- 705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče 5-90
- 719 Srebrna rem. ura 7-80
- 720 Srebrna cylinder rem. ura 9-70
- 1450 Bela kovinasta verižica 2-80
- nikelnasta 1-
- 916 Srebrna verižica 3-20
- 89 Double zlata verižica 5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, mvrnatne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustrovanem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastonj in pošlino prostega.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zame-tjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švic

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

Vsak lišaj

tudi zastareli lišaji na glavi in bradi, sriedica, prhljaji, se odstranijo s kosmet. uni-vers. naravnim sredstvom proti lišajem v najkrajšem času. — Mnogo zahvalnic. Cena K 2 — 325

Edina zalogat:

PHARM. MR. LUDW. AUER, Dunaj III, KÜ-beckgasse 15.

Agitirajte za Domoljuba!!

Agitirajte v Katoliški Bankarni!

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je:

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA
proti požarnim škodam in poškodbi cerkvenih zvonov
Ljubljana, Dunajska cesta 17, Ljubljana.

Zavarovanja sprejema proti požarnim škodam: 1. raznovratne izdelane stavbe, kakor tudi stavbe med časom zgradbe, 2. vse premično blago, mobilije, poljske orodje, stroje, živino, zvonove in enako, 3. vse poljske pridelke, žita in krmo, 4. zvonove proti prelomu, 5. sprejema tudi zavarovanja na življenje, oziroma doživetje in druge kombinacije in proti neogodam, vsakovratna podjetja, obrti kakor tudi posamezne osebe za deželno nižjeavstrijsko zavarovalnico, od katere ima tudi deželni odbor kranjski podružnico.
Varnostni sklad in udnine, ki so znašale l. 1912 K 473.350-17, so poskočile koncem l. 1913 na K 735.147-17.
Toda, dimveče zanimanje za ta edini slovenski zavod, tembolj bo rasel sklad.
Ponudbe in pojasnila daje ravnateljstvo, glavno poverjeništvu v Celju in na Proseku, kakor tudi po vseh farah nastavljeni poverjeniki. Cene primerno, hitra cenitev in takojšnje izplačilo.

Vročina pred durmi!

V tem času napravi skrbna in umna gospodinja izbiro v jedi in čuva s podvojeno pazljivostjo nad zdravjem svoje družine. Ker računa tudi z možnostjo, da se ugnezdi kaka nalezljiva bolezen, ima vedno veliko steklenico razkuževalnega sredstva Lysoform v hiši. Desinfekcijsko moč Lysoforma potrjujejo znanstvena raziskovanja profesorjev: Löffler, Liebreich, Vas, Pertik, Proskauer, di Vestea, Tauszk, Vertun, Pfuhl, Pfeiffer, Ujhelyi, Perroncito, Loir itd. Paziti je na to, da dobimo Lysoform v izvornih steklenicah ali posodah, na katerih vse vinjete in papir-nati ovoji nosijo ime tvrdke

DR. KELETI & MURANYI
kemična tovarna, UJPEST

in na katerih je tudi varstvena znamka.
Vsebina steklenice: g 100 250 500 1000 2 1/2 kg
Cena steklenici: K -90 1-80 3-10 5- 10-

Z ozirom na skorajšnjo večjo uporabo naj se vsak preskrbi pravočasno z Lysoformom.

Zanimivo knjigo: „Gesundheit und Desinfek-tion“, ki jo je spisal več zdravnik, pošljemo vsakomur na željo zastonj in poštine prosto

DR. KELETI & MURANYI
kemična tovarna, UJPEST.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

1453

Advokat

dr. Adrijan Zupančič

naznanja

da je odprl svojo pisarno v

Ljubljani, Sodna ul. 11, I. nad.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošil-

5%

ljanje denarja na razpolago brez-plačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 K.

Načelstvo:

I. predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

III. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, o. kr. profesor v p. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jelač Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remec, ravnatelj trg. šole v Ljubljani; Anton Sušnik, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prot. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kršič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Čadež, katehet v Lju-bljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, o. kr. št. rad. oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, o. kr. rad. revident in posestnik v Ljubljani.

Kava

50% ceneje!

Ameriška štečilna kava, lepo dišeča, izdatna in stečilna s kava vreča za poskusnjo K 11² post. prosto po povzetju. Šel kilograma prvovrstnega linca čaja za K 2-20 pošlje A. Schapira št. 473, levor kave in čaja. TISZABOGDAN.

Kuverte s firmo, - - pisma, - -

- račune itd -
izvršuje natančno po
: naročilu :
: Katoliška :
: tiskarna :
v Ljubljani.

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoč bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomur zastonj in poštne prosto.

Prva tovarna ur JAN KONRAD, o. in kr. dvorni založnik, Brux št. 782 (Češko).

Pristne nikeln. žepne ure po 4-20 K, 5- K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln. budilka 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9- K. Pošilja se po povzetju. - Neugajajoče se zamjenja ali denar nazaj.

100 litrov zdrave domače pijače,

osvežujoče, dobre in lepe gaseče si lahko vsak sam priredi s malimi stroški. V zalogi so snovi za ananas, jabolčnik, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelec, pomerančnik, dišeča perla, višnjevec. Ta pijača se lahko polni z vsako hladno pozimi pa vroča mesto rama in žganja. Skaziti se ne more, snovi z natančnim navodilom stanejo K 4-50 dam eno povrhu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice in nepreravnih vrednosti, ker delavce ta pijača osveži in ne upijani, vsled česar ne zgube nič na svoji delavnosti.

Jan Grolich, drogerija 'Pri angelu', Brno 641, Morava. 1351

Suhe gobe, rdečo deteljo, motovilec, travno seme, fižol in drugo

1344-5 kupujeta SEVER & URBANIČ Marijin trg 2 LJUBLJANA Marijin trg 2

'Gospodarska zveza' v Ljubljani

ima v zalogi: 1130

otrobe, mešane in koruzne, jedilno olje, riž, čaj kakor tudi vse drugo specerijsko blago. Oddaja na debelo.

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJBOLEJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIJE CESTA 37. 14. NOVI SVET
NASPROTI KOLIZEJA ZANTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

Prodajalnice razvidne po letakih.

Global
uničuje molje

Fritz Schulz, jun. družba z. o. j. Aussig n. L.

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, pritrilje, v lasih hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

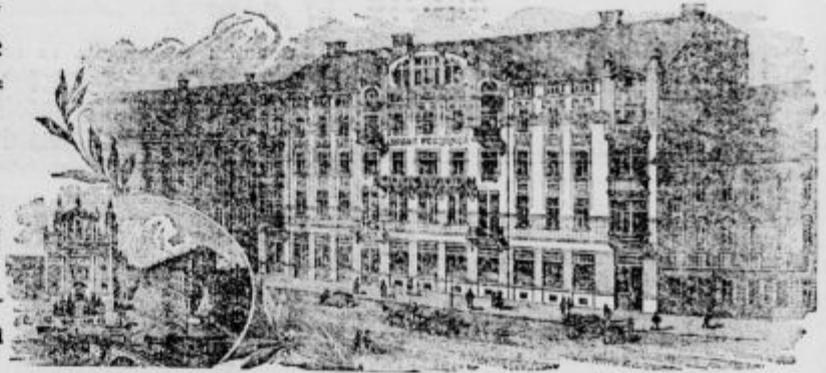
sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč

tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 3/4 %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.